

ด่วนที่สุด

ที่-กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๔๓๙๖

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการคืนหลักประกันสัญญาที่เป็นตัวเงินและนำฝากคลัง

เรียน ปลัดกระทรวงพาณิชย์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ ๑๒๐๓/๕๓๒๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ แจ้งว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดว่า “หลักประกันสัญญาให้คืนแก่คู่สัญญา หรือผู้ค้ำประกันโดยเร็ว และอย่างช้าต้องไม่เกิน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว” เนื่องจากสำนักงานปลัดฯ และหน่วยงานในส่วนภูมิภาคได้รับหลักประกันสัญญาที่เป็นเงินสด เช็คหรือตราพดซึ่งจะต้องนำฝากคลังไว้จนกว่าคู่สัญญาจะพ้นข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว และได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีให้คืนหลักประกันสัญญาดังกล่าวได้โดยขอเบิกเงินฝากคลัง แต่คู่สัญญาไม่มารับเช็คเงินประกันสัญญาทำให้ระยะเวลาการคืนหลักประกันสัญญาไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๒) ข้างต้น ประกอบกับปัญหาและอุปสรรคกรณีที่คู่สัญญาไม่สามารถติดต่อขอรับหลักประกันสัญญาคืนจากสำนักงานปลัดฯ ได้เนื่องจากได้กำหนดให้เมื่อคู่สัญญาติดต่อขอรับหลักประกันสัญญาจะต้องนำต้นฉบับใบเสร็จรับเงินคืนให้กับสำนักงานปลัดฯ ด้วย หากสูญหายคู่สัญญาจะต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อตำรวจ ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาทำให้คู่สัญญาไม่มาติดต่อขอรับคืน และยังไม่มีระเบียบ กฎหมาย หรือข้อบังคับใดกำหนดเกี่ยวกับการคืนหลักประกันสัญญาที่เป็นตัวเงินในกรณีที่คู่สัญญาไม่ติดต่อขอรับไว้เป็นการเฉพาะ สำนักงานปลัดฯ จึงขอหารือ แนวทางปฏิบัติในการคืนหลักประกันสัญญาที่ขอเบิกเงินฝากคลังผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานไว้แล้ว ดังนี้

๑. กรณีคู่สัญญาไม่ติดต่อขอรับเงินประกันสัญญาที่พ้นจากข้อผูกพันสัญญาแล้ว สำนักงานปลัดฯ จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

๒. สำนักงานปลัดฯ สามารถโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของคู่สัญญาได้หรือไม่ หากคู่สัญญาแจ้งเป็นหนังสือยินยอมให้โอนเงินและยอมรับค่าธรรมเนียมการโอนเงินคืนหลักประกันสัญญา

๓. สำนักงานปลัดฯ สามารถจ่ายคืนหลักประกันสัญญาตามหลักเกณฑ์และวิธีในการจ่ายเงิน การรับเงินและการนำส่งคลังหรือฝากคลังของส่วนราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) ได้หรือไม่

๔. หากคู่สัญญาไม่ติดต่อขอรับคืนหลักประกันสัญญา หัวหน้าหน่วยงานสามารถพิจารณาอนุมัติให้นำเงินดังกล่าวส่งเป็นรายได้แผ่นดินได้หรือไม่ ถ้าได้จะใช้กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับใด

๕. กรณีสำนักงานปลัดฯ ได้จัดทำทะเบียนคุมรับ - จ่ายหลักประกันสัญญาไว้ ประกอบกับวิธีปฏิบัติในการรับหลักประกันสัญญาที่เป็นตัวเงินหน่วยงานจะต้องนำฝากคลังไว้ซึ่งปรากฏหลักประกันรายตัวในระบบ GFMS และเมื่อเวลาขอเบิกเงินฝากคลังจะต้องดำเนินการผ่านระบบ GFMS ซึ่งมีกระบวนการและหลักฐานปรากฏชัดเจน และเพื่อมิให้เป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนในการปฏิบัติงานและลดภาระให้กับคู่สัญญาในกรณีที่ใบเสร็จรับเงินสูญหายจะต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อตำรวจ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอคืนหลักประกันดังกล่าว โดยที่หน่วยงานสามารถยกเลิกการขอคืนต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจากคู่สัญญาได้หรือไม่ เนื่องจากมิได้มีระเบียบ กฎหมาย หรือข้อบังคับใดกำหนดการขอคืนใบเสร็จรับเงินจากคู่สัญญา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีตามข้อหาข้อ ๑ และ ๔ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “ให้หน่วยงานของรัฐคืนหลักประกันให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอ คู่สัญญา หรือผู้ค้าประกันตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๒) หลักประกันสัญญาให้คืนให้แก่คู่สัญญา หรือผู้ค้าประกันโดยเร็ว และอย่างช้าต้องไม่เกิน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว” ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๓๑ บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าหนี้บอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้ก็ดี หรือไม่สามารถจะรับชำระหนี้ได้ก็ดี หากบุคคลผู้ชำระหนี้วางทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งหนี้ไว้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้แล้ว ก็ย่อมจะเป็นอันหลุดพ้นจากหนี้ได้ ความข้อนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงกรณีที่บุคคลผู้ชำระหนี้ ไม่สามารถจะหยั่งรู้ถึงสิทธิ หรือไม่รู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอนโดยมิใช่เป็นความผิดของตน” และมาตรา ๓๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การวางทรัพย์สินนั้นต้องวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์สินประจำตำบลที่จะต้องชำระหนี้” จากหลักการดังกล่าวข้างต้น เมื่อคู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐคืนหลักประกันสัญญานั้นให้แก่คู่สัญญาโดยไม่ต้องรอให้มีการร้องขอคืนจากคู่สัญญาก่อน ซึ่งสามารถพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ หากหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการติดต่อกับคู่สัญญาได้ หรือคู่สัญญา มีหนังสือแจ้งขอคืนหลักประกันสัญญา ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗๐ วรรคหนึ่ง

กรณีที่ ๒ หากหน่วยงานของรัฐไม่สามารถติดต่อกับคู่สัญญาได้ และหน่วยงานของรัฐ ได้ดำเนินการตรวจสอบและติดตามข้อมูลสถานภาพของคู่สัญญาที่สำนักงานพาณิชย์ หากปรากฏว่า คู่สัญญา ไม่มีรายชื่อหรืออยู่ในสถานะร้าง และหน่วยงานของรัฐได้ติดตามให้คู่สัญญามารับหลักประกันสัญญาคืน ภายในกำหนดแล้ว หากคู่สัญญาไม่มารับคืนตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หน่วยงานของรัฐจะต้องนำหลักประกันสัญญาไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์สิน ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา ๓๓๑ ประกอบมาตรา ๓๓๓ ต่อไป

๒. กรณีข้อหาข้อ ๒ - ๓ และ ๕ เนื่องจากสำนักงานฯ ต้องดำเนินการตามข้อ ๑ ข้างต้น ประกอบกับมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังนั้น จึงไม่มีประเด็นที่คณะกรรมการวินิจฉัย จะต้องพิจารณาแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖